Teritorijas plānojuma sabiedriskā apspriešana – reāla iedzīvotāju iesaiste vai fikcija

Jūrmalas aizsardzības biedrība

Uldis Kronblūms

06.12.2018

Par mums

- Jūrmalas aizsardzības biedrību 2006. gadā dibināja vienā no pilsētas nelielās Ventas ielā dzīvojošie kaimiņi, kas vienojās protestam pret nodomu apbūvēt tuvējās kāpas.
- Viņus atbalstīja domubiedri no citiem Jūrmalas rajoniem, kuriem bija līdzīgas problēmas, taču saskārās ar vietējās pašvaldības nevēlēšanos viņu viedokli uzklausīt un ņemt vērā.
- Domubiedru pulkā minama sabiedrībā pazīstamā rakstniece un bijusi vēstniece Somijā un Igaunijā Anna Žīgure, zvērināts advokāts Lauris Liepa, rakstnieks Andris Kolbergs, no Amerikas atbraukušais tautietis Gundars Zaļkalnsalns, vēsturnieks Rihards Pētersons.

Par mums

- Jūrmalas aizsardzības biedrība izauga par organizāciju, kuras mērķis ir saglabāt to, par ko iestājas lielākā daļa jūrmalnieku un kas ir saistošs arī pilsētas viesiem – priedes, kāpas ar pludmali, unikālā kultūrvide ar tās koka arhitektūru.
- Aktīvi iesaistījusies pilsētas teritorijas plānojuma sabiedriskajās apspriešanā 2007, 2012 un 2016. gadā.
- Lūgusi ierosināt un arī uzvarējusi daudzās tiesvedības par nelikumīgi izdotām būvatļaujām.
- Biedrība iedrošina iedzīvotājus iestāties par savām tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē, veicina tādu principu ieviešanu, kas balstās uz cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma nosacījumu ievērošanu.

Par mums

- Mēs uzskatām, ka pašvaldību iedzīvotājiem, kā tas ir attīstītās Eiropas valstīs, pienākas vairāk tiesību piedalīties savas pašvaldības pārvaldē, nekā tikai reizi četros gados doties uz vēlēšanām. Vēlamies rosināt cilvēkus apzināties savas tiesības un sekot līdzi savu ievēlēto pārstāvju lēmumiem. Ticot saviem uzskatiem un attiecīgi darbojoties, cenšamies panākt, lai mūsu valsts kļūtu godīgāka, sociāli atbildīgāka un kopumā labāka vieta dzīvošanai.”

Nevienā no plānošanām Jūrmalas pašvaldība nav informējusi (foto, video) par izmaiņām paredzēto teritoriju reālo stāvokli

Dīvainas plānotāju kļūdas

- Izmaiņas privātos zemesgabalos, kur no īpašnieka nav nekādu iesniegumu. Piemēram, domes priekšsēdētāja zemesgabals;
- Pazūd sarkanās līnijas 3. līnijas ielas posmam, kurš iznomāts vienam no bijušajiem Parex akcionāriem;

Maldinoša «zaļā bilance». Jauna dabas teritorija- bijusī Priedaines atkritumu izgāztuve

Teritorijas	plus	minus	bilance
Kauguri	2.96		2.96
Vaivari		0.47	-0.47
Melluži		2.3	-2.3
Pumpuri		1.19	-1.19
Jaundubulti		0.51	-0.51
Dzintari		5.33	-5.33
Bulduri	0.68		0.68
Lielupe		3.33	-3.33
Priedaine	10.7		10.7
			1.21

Netiek nodrošināta (plānošanā un praksē) izmantošana atbilstoši deklarētajiem mērķiem. Daudzās viesnīcas, viesu mājās un atpūtas kompleksi tiek sadalīti domājamās daļās un pārdoti kā dzīvokļi. Dome atsakās no jebkādiem pasākumiem tā novēršanai un plāno arvien jaunus t.s. «kūrorta» objektus zaļajās teritorijās.

Argumentācijā «Vēsturisks zemesgabals, kurā bijusi apbūve» rada maldinošu iespaidu» , ka zemesgabalā ir kādas apbūves pēdas. Konkrētā vieta kāpās nekad nav bijusi apbūvēta.

Teritorija blakus arhitektūras pieminekļa Dzintaru koncertzāles zemesgabalam. Argumentācija apbūves augstuma palielināšanai no 2.5 uz 5 stāviem vēsturiskajā centrā – «racionāla teritorijas izmantošana» . Iedzīvotāju un VKPAI iebildumi netiek ņemti vērā.

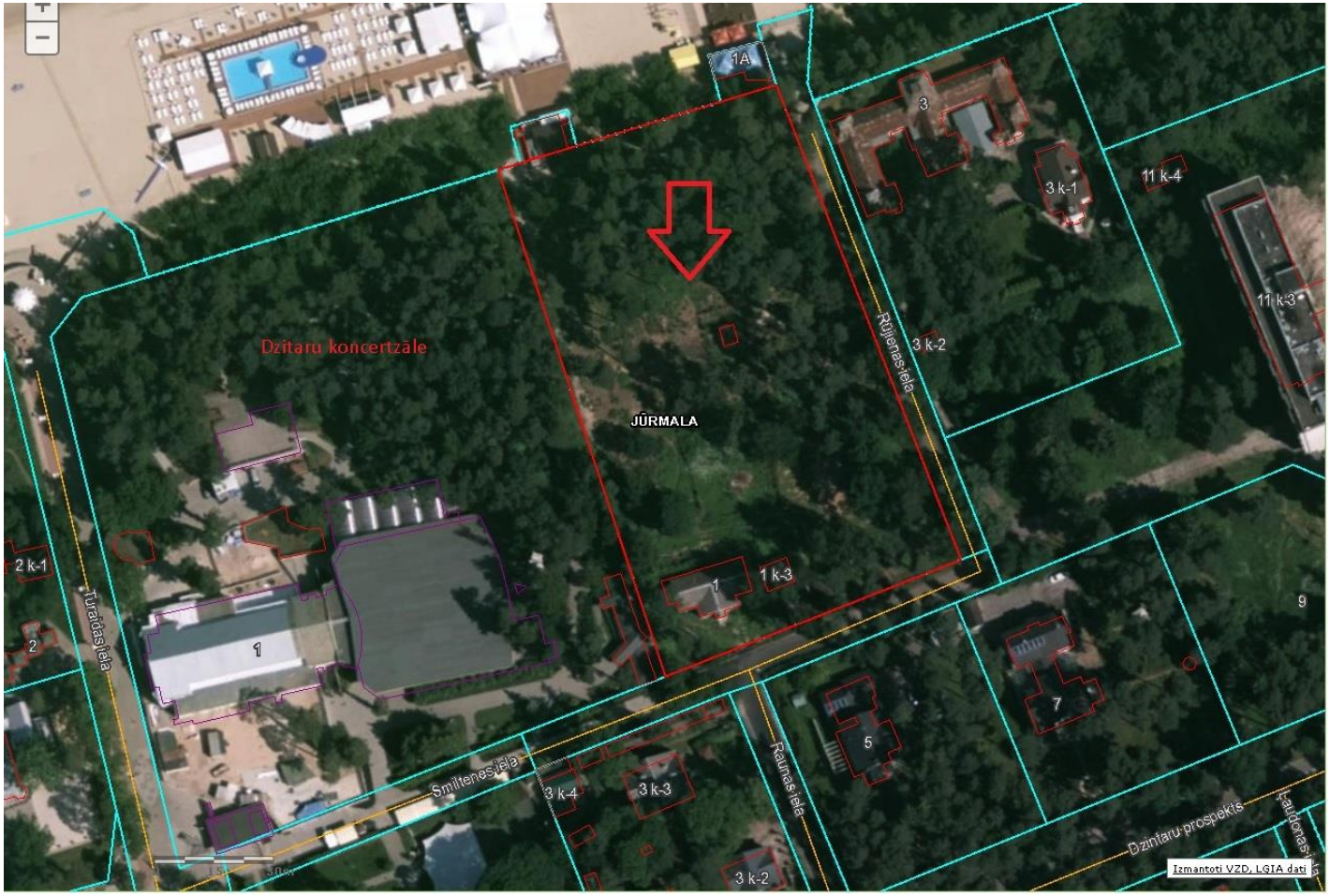

Turaidas iela 17. Nesen uzcelta viesnīca, kurai nav nodrošinātas vides pieejamības prasības. Izmaiņas, kas nodrošina ēku kompleksa legalizāciju par daudzstāvu daudzdzīvokļu namiem argumentētas ar « Funkciju dažādošana rada reālākas, perspektīvākas iespējas teritorijas attīstībai un nekonfliktē ar apkārtējās apbūves raksturu» Rezultātā nav solīto tūristu, darba vietu un nodokļu samazinājums budžetā par 40 000 eur gadā.

Dzintari 2103. Dabā mežs pilsētas centrā. 5 –stāvu apbūve pamatota ar medicīnas centra nepieciešamību. Atsakās noteikt atļauto izmantošanu tikai «697. Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008): Apbūve, ko veido veselības aprūpes objekti. Atļauj « viesu izmitināšanas objektus» u.c. Šobrīd pieņemts lēmums par daļas zemesgabala maiņu pret Rīgas mēra padomniekam piederošu zemesgabalu. Nekādu nosacījumu par medicīnas centru nav.

Kā ietekmēt?

- Pašvaldībai nav pienākuma ņemt vērā sabiedriskā apspriešanā izteiktu viedokli pat tad, ja to paudis iedzīvotāju vairākums. Līdz ar to sabiedrības iesaistīšana Plānojuma izstrādes procesā nenodrošina iedzīvotājiem iespēju ietekmēt pašvaldības gala lēmumu attiecībā uz Plānojumu;
- To nenodrošina arī iespēja personai vērsties ar iesniegumu pie ministra un pēc tam ar pieteikumu Satversmes tiesā. Ministra un Satversmes tiesas kompetencē ir tikai un vienīgi saistošo noteikumu, ar kuriem apstiprināts Plānojums, atbilstības pārbaude augstāka juridiska spēkā tiesību normām. Taču ministra un Satversmes tiesas kompetencē neietilpst lietderības apsvērumu izvērtējums, kā arī konceptuālu Plānojuma jautājumu izvērtējums.
- Pašvaldība var izvēlēties Plānojumā noteikt tādu zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kas paredz, piemēram, mežu platības samazināšanu, apbūvi aizsargājamās dabas teritorijās, apbūves augstuma palielināšanu, piesārņojošu darbību atļaušanu u.c., neņemot vērā iedzīvotāju vairākuma iebildumus. Šādu risinājumu paredzēšana Plānojumā var nebūt pretrunā ar augstāka juridiskā spēka tiesību normām, līdz ar to regulējums, kas paredz vēršanos pie ministra un Satversmes tiesā, neaizsargā pašvaldības iedzīvotājus iepriekš minētajos gadījumos

Referendums ar saprātīgu ierosināšanas slieksni un kvorumu – garants godīgam dialogam ar iedzīvotājiem

Pirms 11 gadiem uzsāktās iniciatīvas rezultātā tapušais un nepabeigtais Vietējo pašvaldību referenduma likumprojekts paredz, ka pašvaldības referendums var notikt par:

1) pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju;
2) pašvaldības teritorijas plānojumu, grozījumiem pašvaldības teritorijas plānojumā vai lokālplānojumu, ar kuru ir grozīts pašvaldības teritorijas plānojums; (pieņemts 11. Saeimā 2 . Lasījumā, **izslēgts 12. Saeimā**)
3) domes lēmumu, ar kuru pašvaldība ierosinājusi publiskas ēkas (jaunbūves) būvniecību;
4) domes atlaišanu;

Ierosināšana par plānojumu -ne mazāk kā 15 procenti no pēdējo domes vēlēšanu balsstiesīgo vēlētāju skaita (Jūrmalā vairāk kā 5000) parakstu mēneša laikā

Referendums ar saprātīgu ierosināšanas slieksni un kvorumu – garants godīgam dialogam ar iedzīvotājiem

- Ja reiz tiek pieļauts referendums par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas atsevišķu jautājumu, tad vēl jo vairāk būtu atzīstamas iedzīvotāju tiesības nepiekrist tādiem teritorijas plānojumā paredzētiem risinājumiem, kas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju īsteno. Pretējā gadījumā referendumu rīkošana par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju kļūst tikai teorētiska un šķietama.
- Pašvaldības iedzīvotāju lēmumi par pašvaldības autonomajā kompetencē esošu jautājumu (kas ir arī tās teritorijas plānošana) pēc būtības nevar būt nepareizi. Tas izriet no demokrātiskas iekārtas pamatprincipiem. Domes deputāti nevar tikt uzskatīti par kompetentākiem kā vēlētāju vairākums, jo deputāti tikai īsteno vairākuma gribu.